

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa L. Spółki jawnej w S.
przeciwko M. P.
o odszkodowanie w ramach odpowiedzialności materialnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 marca 2021 r.,
skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 31 maja 2019 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od L. Spółki jawnej w S. na rzecz M. P. kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

L. Sp. j. w S. domagała się zasądzenia od pozwanej M. P. kwoty 36.149 zł, tytułem pokrycia niedoboru wraz z ustawowymi odsetkami od 17 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy w P., wyrokiem z dnia 13 września 2018 r., oddalił powództwo, rozstrzygając o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 31 maja 2019 r., oddalił apelację powódki od powyższego wyroku, rozstrzygając o kosztach postępowania odwoławczego.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. rażące naruszenie prawa materialnego „polegające niewłaściwym zastosowaniu poprzez niewzięcie pod uwagę wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności oraz ocenę znajdującego się w aktach sprawy materiału dowodowego bez jego wszechstronnego rozważenia, a dokładniej: naruszenie przepisów prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie a w szczególności art. 58 par. 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p., art. 124 par. 1 k.p.) art. 114 k.p. poprzez bezpodstawne przyjęcie, że pozwanej M. P. nie można przypisać odpowiedzialności za mienie niepowierzone”,

2. naruszenie przez Sąd przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku, a w szczególności:

- art. 382 k.p.c., „przez bezrefleksyjne przyjęcie przez Sąd Okręgowy ustaleń dokonanych przez Sąd Rejonowy w całej rozciągłości jak i też podzielenie zaprezentowanego przezeń oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie”,
- „zasady swobodnej oceny dowodów, art. 233 § 1 k.p.c., a w szczególności przez uchybieniem zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków i przedstawionych dokumentów, jednoznacznie wskazuje na odpowiedzialność M. P. za zaistniały niedobór”,
- art. 217 § 1 k.p.c. w związku z art. 210 § 1 k.p.c., przez bezpodstawne pominięcie dowodów z zeznań świadka J. K. oraz dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność powstania niedoboru, jego wysokości oraz osoby za niego odpowiedzialnej,
- art. 316 § 1 k.p.c. w sytuacji, gdy nie było podstaw do przyjęcia, że świadczenie dochodzone pozwem zostało zaspokojone przed wydaniem wyroku.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, stwierdzając, że: „W opinii powoda w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a nadto skarga kasacyjna jest w oczywisty sposób uzasadniona z uwagi na fakt, że zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał istotne przesłanki do przypisania M. P. odpowiedzialności za powstały niedobór, a dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego, o co konsekwentnie wnosił powód pozwoliłoby w

jednoznaczny sposób na określenie wysokości niedoboru. Pominięcie tego dowodu pozbawiło powoda możliwości obrony swych praw w procesie. Opisana wyżej sytuacja jest często spotykana w sprawach w których powodem jest pracodawca a pozwanym pracownik. Wytworzenie takiej praktyki powoduje nierówność stron procesowych z uwagi na fakt, że sądy wymagają od pracodawców posiadanie kompletnej dokumentacji finansowej odzwierciadlającej wysokość niedoboru jeszcze przed wszczęciem procesu, co z wielu względów, w tym organizacyjnych jest niemożliwe.”.

Pozwana, w odpowiedzi na skargę, wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania (w związku z tym, że niespełnione zostały przesłanki z art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania - o oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zatem wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez

skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) - jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859). Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania - z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub

procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawiła argumentów dotyczących oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów ujętych w podstawach kasacyjnych ani nawet nie wskazała, które z nich miałyby być naruszone w sposób kwalifikowany.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma

podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999).

Wymagań tych skarżąca również nie spełniła, ponieważ poza powołaniem się na tę przesłankę przedsądu, nie przedstawiła żadnego problemu prawnego.

Wobec niewykazania przez skarżącą żadnej z powołanych przesłanek przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 5 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).